

Regimentsverzameling “Brigade en Garde Prinses Irene”

Jaarverslag 2021

Bezoekadres:

Genm de Ruyter van
Steveninckkazerne
Eindhovensedijk 42
5688 GN Oirschot
Tel: 040-266 5665

Website; [www.fuseliers.nl/-
Regimentsverzameling](http://www.fuseliers.nl/-Regimentsverzameling)

Postadres

17 Painfbat GFPI
T.a.v. Sie S1/Museum
Postbus 33
5688 ZG Oirschot
email: museum@fuseliers.nl

Openingstijden:

Woensdag van 10.00 – 16.00 uur of op
afspraak.

Steller:

Lkol b.d. F.E.T.J. van Dijk

Conservator:

Dhr. J.W.H. Sonnemans

Veel van onze regimentsactiviteiten worden mede mogelijk gemaakt door het vfonds met middelen uit de Nationale Postcode Loterij en de BankGiro Loterij.

Inhoud

Regimentsverzameling	1
Inleiding	5
Algemene informatie Regimentsverzameling	6
Beleidsplan en missie	7
Missie van de Regimentsverzameling	7
Voortgang beleidsvoornemens	8
Governance en terugblik 2021	10
Governance	10
Het bestuur van de stichting (december 2021).....	10
Conservator en vrijwilligers.....	10
Terugblik 2021.....	11
COVID-19	11
Museumregistratie	11
Doorontwikkeling historisch cluster.....	12
Beschadiging schilderij	12
Commissie Collecties Koninklijke Landmacht (CCKL)	13
Onderzoek en educatie	14
Onderzoek	14
Educatie.....	14
Publicaties	16
Vaandeldrager	16
Overige publicaties.....	16
Collectie.....	17
Inleiding.....	17
Bruikleenobjecten	17
Poortwachters en ornamenten	18
Uitleen collectie.....	19
Afstoting, schenking en verwerving	20
Afstoting	20
Schenking	20
Verwerving	23
Bezoekers	24

Samenstelling van de bezoekers in 2021	24
Aantal bezoekers	24
Conclusie en vooruitblik 2022	25
Verzendlijst.....	26
Intern defensie	26
Extern defensie.....	26

Tekening van Herman van de Bosch; Kamp Wolverhampton (1943)

Inleiding

De eenheden van de Koninklijke Landmacht zijn ingedeeld in korpsen, regimenten en dienstvakken. Elk korps, regiment of dienstvak heeft zijn eigen geschiedenis en gebruiken. Voor de Koninklijke Landmacht is traditiebeleving en traditiehandhaving van groot belang. Deze aspecten dragen bij aan saamhorigheid, esprit de corps en leveren daarmee een moeilijk meetbare, maar belangrijke bijdrage aan de effectiviteit van de Koninklijke Landmacht.

Geschiedenis is niet hetzelfde als traditie. Geschiedenis vertelt wat er in het verleden precies is gebeurd. Tradities zijn de overblijfselen van vormen en gebruiken uit het verleden: brokjes geschiedenis die voortleven in het heden.

De Regimentsverzameling¹ Brigade en Garde Prinses Irene is een historische collectie over de Koninklijke Landmacht met een heel specifiek onderwerp, namelijk de geschiedenis van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene (1940 – 1945) en het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene (1946 – heden)². Het is een typische regimentsverzameling en heeft vooral een rol in de traditiebeleving en de eenheidsvorming van het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene.

De Regimentsverzameling is gevestigd in en om de gebouwen 8, 10 (Regimentsmess "Congleton") en 28 van de Generaal-majoor de Ruyter van Steveninckkazerne te Oirschot. Deze gebouwen behoren tot de eerste negen oorspronkelijke gebouwen uit 1946 van deze kazerne en omsluiten de bataljonsappélplaats met het GFPI-monument.

In 2016 is hier ook de historische verzameling van het Regiment Limburgse Jagers gevestigd. Beide collecties zijn voorzien van ornamenten en poortwachters, waardoor een permanent historisch cluster is ontstaan. In 2019 een project gestart om het voormalig wachtgebouw (95) in oude luister te herstellen en geschikt te maken voor horeca-activiteiten als deel van het project "Groene Corridor".

Ook in 2021 is er overleg geweest met de Gemeente Oirschot en 13 Lichte Brigade.

¹ In dit jaarverslag worden de termen regimentsverzameling en historische collectie (de formele benaming binnen het Commando Landstrijdkrachten) beiden gebruikt.

² Als in dit jaarverslag gesproken wordt over het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene, wordt ook bedoeld het Regiment Prinses Irene (1946 – 1948) en het Garderegiment Prinses Irene (1948 – 1952).

Algemene informatie Regimentsverzameling

De Korpsverzameling van het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene (GFPI), zoals de oude aanduiding luidde, bestaat al sinds de jaren vijftig van de vorige eeuw. Vanaf juli 1965 werden, vanwege de opheffing van de vredesregimenten bij de opleidingsdepots, alle regimentstaken overgedragen aan 13 Pantserinfanteriebataljon (Painfbat). Vaandel en museum verhuisden van Vught naar Schalkhaar (13 Painfbat GFPI).

In 1992 verhuisde de verzameling met de overdracht van de regiments-traditie van 13 Painfbat aan 17 Painfbat naar de Generaal-majoor de Ruyter van Steveninckkazerne in Oirschot. Daar kwam een volledig gebouw ter beschikking (gebouw 25, inmiddels gesloopt). Dat was meer dan een verdubbeling van de beschikbare ruimte in Schalkhaar. Vanaf dat moment werd ook intensief samengewerkt met de Stichting Historie en Documentatie van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene³. De presentatie verbeterde daardoor enorm.

In 1999 verhuisde de Regimentsverzameling opnieuw, nu naar de gebouwen 8 en 28, nabij de ingang van de kazerne. Hier werd ook een museumwinkel ingericht die wordt beheerd door de HC-vrijwilligers.

Het bestuur van de Stichting Brigade en Garde Prinses Irene koos bewust voor het pad van museumregistratie en in 2002 werd de Regimentsverzameling voorlopig ingeschreven in het Nederlands Museumregister. Hoewel het een regimentsverzameling is, en de term "museum" sinds mei 2005 niet meer wordt gebruikt, wil het bestuur zoveel mogelijk werken volgens de normen die voor musea gelden, uiteraard begrensd door de financiële en personele mogelijkheden.

In 2005 werd de status van Geregistreerd Museum behaald.

In 2010 en 2021 werd de Regimentsverzameling herijkt als Geregistreerd Museum.

³ Deze stichting werd in 1986 opgericht om de privéverzameling van Hans Sonnemans in onder te brengen. De collectie "Historische zaken en documentatie" werd initieel (jaren tachtig/negentig van de vorige eeuw) gebruikt voor exposities in Veghel en Overloon, en ter aanvulling van de Korps-/Regimentsverzameling van het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene.

Beleidsplan en missie.

In januari 2018 heeft het bestuur van de Stichting Brigade en Garde Prinses Irene een vernieuwd "Beleidsplan Regimentsverzameling van de Stichting Brigade en Garde Prinses Irene" voor de periode 2018 – 2022 vastgesteld (zie hiervoor www.fuseliers.nl/Regimentsverzameling). Dit beleidsplan fungeert tevens als collectieplan en vervangt het verouderde beleidsplan voor de periode 2011 – 2014. In 2019 is dit beleidsplan herzien om te kunnen voldoen aan gewijzigde wet- en regelgeving en nieuwe richtlijnen m.b.t. herijking museumregistratie (m.n. codes).

Missie van de Regimentsverzameling

- Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene verzamelt, beheert en behoudt objecten van historische of traditionele waarde die behoren tot de belangensfeer van de voormalige Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene en het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene.
- Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene werkt op (semi)professionele wijze en houdt zich aan een vastgesteld verzamelbeleid.
- Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene wil met de collectie het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene ondersteunen door het uitdragen van de geschiedenis en tradities binnen het Commando Landstrijdkrachten, maar zeker ook daarbuiten.
- Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene fungeert hiermee tevens als een visitekaartje voor het Commando Landstrijdkrachten.
- Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene wil zo goed mogelijk toegankelijk zijn, vooral voor regimentsleden, haar veteranen en thuisfront maar ook voor belangstellenden van buiten de kazerne.
- Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene onderschrijft het beleid en de regelgeving vanuit de Traditie Commissie Koninklijke Landmacht.
- Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene is een geregistreerd museum in het Nederlands Museumregister.

Voortgang beleidsvoornemens.

In het beleidsplan 2018 – 2022 staan acht beleidsvoornemens. In 2021 zijn de volgende actiepunten uit het beleidsplan uitgevoerd of opgepakt:

A. Het opschonen van de voltooide basisregistratie, het verwerken van de papieren registratie en een begin maken met de documentatie van de collectie.

Het ADLIP-systeem, dat tot op heden werd gebruikt voor de collectie-registratie, wordt door een veel gebruiksvriendelijker systeem vervangen: Memorix Brabant Cloud. Begin 2022 wordt een begin gemaakt om onze hele collectieregistratie via Brabant Cloud online te krijgen. Uiteraard is de hele inhoud ook via Google te doorzoeken en te vinden;

<https://www.brabantserfgoed.nl> Daarnaast wordt er bezien of er ook een koppeling gemaakt kan worden naar onze eigen website;

<https://www.fuseliers.nl/museum>

B. Blijven zoeken naar een oplossing voor de slechte situering van het depot en de huisvesting in twee gescheiden gebouwen.

Voorlopig kan Defensie niet voldoen aan de toegezegde € 500.000,- t.b.v. het historisch cluster vanwege andere infrastructurele prioriteiten. Op dit moment lopen de werkzaamheden voor het project voor gebouw 95 door. V.w.b. de gebouwen van de Regimentsverzameling is er nog geen zicht op renovatie of budget. In overleg met de Sectie S4 (logistiek) 17 Painbat GFPI is een aantal zaken (o.a. schilderwerk) aangepakt middels de "Regeling KleinSchalige aanpassingen" (KSA) van het ministerie van Defensie. V.w.b. de gebouwen van de Regimentsverzameling is er nog geen zicht op een grondige renovatie.

C. Plannen en uitvoeren van een herinrichting van de vaste presentatie (eind 2021 maar in ieder geval deze beleidsperiode).

De herinrichting van de vaste presentatie (m.n. gebouw 28) wordt verder doorgeschoven in deze beleidsperiode. Gerelateerd (renovatie) aan de problematiek zoals beschreven in punt B.

D. Betere invulling geven aan de samenwerking met de Sectie Communicatie van 13 Lichte Brigade en Historische Collectie Limburgse Jagers.

De samenwerking met de Sectie Communicatie 13 Lichte Brigade is prima, maar wordt beperkt door de door de regering, Commandant

Landstrijdkrachten en Commandant 13 Lichte Brigade opgelegde beperkingen vanwege COVID-19 en haar varianten.

De samenwerking met de Historische verzameling Regiment Limburgse Jagers verbetert zich, maar kan altijd beter. De opgelegde beperkingen v.w.b. COVID-19 dragen hier uiteraard niet aan bij.

E. Aandacht vragen voor de beperkte sanitaire faciliteiten voor bezoekers.

De sanitaire voorzieningen zijn in 2021 deels aangepast en vernieuwd.

F. Aandacht blijven vragen voor de unieke mogelijkheden met betrekking tot het "historisch cluster" op het kazerneterrein, met een betere bereikbaarheid van bezoekers van buiten de kazerne.

Op de (middel)lange termijn ziet Defensie zeker mogelijkheden om het poortgebouw (gebouw 95) en het historisch cluster verder te ontwikkelen. Zij ziet de kansen die het heeft voor de Groene Corridor, de recreant, het in de etalage zetten van Defensie en de musea op het terrein.

De gemeente Oirschot voelt zich mede verbonden aan de ontwikkeling van het poortgebouw en het historisch eiland. Ook is de gemeente Oirschot blij met de recent genomen maatregelen om het gebouw 95 in het goede staat te krijgen.

G. Actief op zoek gaan naar uitbreiding en "verjonging" van het vrijwilligersbestand van de Regimentsverzameling.

Het is moeilijk om de juiste vrijwilligers te werven ("vrijwillig is niet vrijblijvend"). De ligging van de kazerne buiten bewoond gebied en COVID dragen hier niet aan bij. Het is en blijft een punt van grote zorg.

H. Doorlichten van het verzekeringspakket van de Regimentsverzameling door een deskundige.

Punt voor een later tijdstip in deze beleidsperiode.

Governance en terugblik 2021

Governance

De Stichting Brigade en Garde Prinses Irene fungeert als koepelorganisatie voor alle aan het Regiment gerelateerde verenigingen en stichtingen. De Regimentsverzameling maakt, als zelfstandige rechtspersoon, integraal deel uit van deze koepelorganisatie. Het stichtingsbestuur draagt de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene en wordt daartoe ondersteund door een conservator⁴ en vrijwilligers.

Het bestuur van de stichting (december 2021)

Voorzitter	Bgen b.d. A.T. Vermeij
Vicevoorzitter	Kol b.d. H.A.J.M. Jacobs
Secretaris	Kap A.P.J.A.. Vughts (Regimentskapitein)
Penningmeester	Lkol b.d. H. Laurens
Lid VOSKNBPI	Genmaj b.d. R.W. Hemmes
Lid VVVGFPPI en VOS GRPI	Lkol b.d. F.E.T.J. van Dijk
Lid VVOGFPI	Lkol B.P. Hoeberichts
Lid ROOV	Adj J.J.H. Borrenbergs (Regimentsadjutant)
Lid "Genootschap"	Mevr. N. Swinkels
Lid "Westenberg"	Majoor b.d. J. Lagaune
Conservator	Dhr. J.W.H. Sonnemans
Commissaris	Lkol G.R. Dimitriu (Regimentscommandant)

Conservator en vrijwilligers.

De conservator is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken: het aansturen van de HC-vrijwilligers, verwerving, afstoting etc..

Het museum wordt gerund door een (te) kleine groep vrijwilligers (vier) en, hoewel er één nieuwe vrijwilliger is bijgekomen, is er voorlopig geen zicht op meer aanwas. De verscherping van de toegangsregelingen en COVID-19 werken ook niet mee bij het werven van nieuwe vrijwilligers.

Alle vrijwilligers zijn in het bezit van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en een defensiepas (type 2 of 4) t.b.v. toegang tot de kazerne.

⁴ Een conservator is verantwoordelijk voor het beheer van de collectie.

Het vrijwilligersteam Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene in 2021 bestond uit:

Dhr. J.W.H. (Hans) Sonnemans (conservator)

Dhr. Harrie Dijkhuizen

Dhr. Hans van Schaik

Dhr. Alex van Osch (nieuw)

Terugblik 2021

COVID-19

Ook het jaar 2021 zal met de COVID-19 pandemie voor de culturele sector in het algemeen en de Regimentsverzameling in het bijzonder als een slecht jaar de geschiedenisboeken in gaan. Vanaf woensdag 9 juni was de Regimentsverzameling - met enkele beperkende maatregelen - weer toegankelijk voor bezoekers en moest op 16 november de deuren weer sluiten.

Museumregistratie.

Om meerdere redenen is het belangrijk voor onze verzameling om als "Geregistreerd Museum" te boek te staan. In 2019 werd de Regimentsverzameling ingeloot voor een audit en auditbezoek om de registratie te vernieuwen (herijken). Dit is een bijzonder pittige inspanning; buiten het feit dat de verzameling op orde moet zijn (en dat is deze al jaren) moet ook worden voldaan aan allerlei (gewijzigde) administratieve processen, procedures en voorwaarden.

Onder leiding van Hans Sonnemans, onze conservator en inmiddels registratiespecialist, is deze inspanning tot een goed einde gebracht. Samen met de vrijwilligers Harrie Dijkhuizen en Hans van Schaik en met de hulp van Harold Jacobs en Henk Laurens, vanuit het bestuur van de Stichting Brigade en Garde, kon de gevraagde informatie worden verzameld en aangeleverd.

Door de ervaring van de conservator op dit vlak en de begeleiding vanuit de Stichting Museumregistratie Nederland door Mevr. Bonnie Nilhamn heeft dit tot een positief resultaat geleid, hetgeen op 13 juli 2021 bleek uit het door de Stichting Museumregistratie Nederland toegekende certificaat "Geregistreerd Museum". Vijf jaar na deze datum wordt de Regimentsverzameling weer meegenomen in de jaarlijkse loting voor de audits. Het bestuur van de Stichting Brigade en Garde is buitengewoon trots op het bereikte resultaat.

Doorontwikkeling historisch cluster.

Gebouw 95 (het oude wachtgebouw) ligt in de directe omgeving van de Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene en de invulling hiervan kan op termijn leiden tot een betere ontsluiting, of eenvoudigere toegang tot het historisch cluster. In het historisch cluster bevindt zich ook de Historische verzameling van het Regiment Limburgse Jagers incl. hun monument en enkele poortwachters (AMX Pri en YPR 765 Pri).

Er werden ook in 2021 gesprekken gehouden met wethouder Piet Machielsen van de Gemeente Oirschot, Stichting Behoud Erfgoed Oirschot, 13 Lichte Brigade, de Oirschotse musea en het Basecommando van de Generaal-majoor de Ruyter van Steveninckkazerne.

De komende jaren kan Defensie niet voldoen aan de inmiddels toegezegde € 500.000,- vanwege andere infrastructurele prioriteiten (legering) en een beperkt budget. Op dit moment lopen de werkzaamheden voor het project voor gebouw 95 door.

Beschadiging schilderij

Tijdens de schilderwerkzaamheden in gebouw 28 ontstond er "stootschade" aan een schilderij van de Oud-commandant van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene, de Ruyter de Steveninck (olieverf op doek (beide zijdes beschilderd), gouden decoratieve lijst, afmetingen 64,5 x 74,5 cm).

De "stootschade" betrof een scheur van ongeveer 30 cm. Het schildersbedrijf dat de werkzaamheden uitvoerde schakelde direct haar verzekeringsmaatschappij in en deze vergoedde de herstelkosten.

Bijkomend voordeel was dat het schilderij door het restauratiebedrijf "VANWAARDE-MuseumWacht BV" tijdens deze herstelwerkzaamheden ook helemaal werd schoongemaakt (m.n. rookaanslag) en ook eerdere beschadigingen aan het doek en de originele lijst werden hersteld. Dit alles leidde er uiteindelijk toe dat het gehele schilderij incl. lijst er weer piekfijn uitziet.

Het schilderij voor,

en na de restauratie

Commissie Collecties Koninklijke Landmacht (CCKL)

Vanwege de opgelegde beperkingen m.b.t. COVID-19 werd de in november 2021 geplande jaarlijkse vergadering CCKL en het bijbehorende infomoment Traditie Commissie KL (TCKL) tot nadere datum uitgesteld.

Onderzoek en educatie

Onderzoek

1. Door het gehele jaar werden vragen beantwoord die werden gesteld via beide websites en vanuit het NIMH. Dit varieert van vragen over de krijgsverrichtingen van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene tot vragen omtrent informatie over personen. Deze laatste vragen komen vaak van familieleden of nabestaanden van 1^e generatie veteranen (Tweede Wereldoorlog en het voormalig Nederlands-Indië).

2. Gezien de deplorabele toestand van, en enkele tekortkomingen op de plaquettes op het Regimentsmonument heeft er een onderzoek plaats gevonden naar de juiste gegevens van de gesneuvelde regimentsgenoten van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene in WO II en van de vijf Indiëbataljons van het Garderegiment Prinses Irene. De doelstelling was om deze plaquettes te vervangen en te onthullen bij de viering van tachtig jaar Garderegiment Fuseliers Prinses Irene op 28 augustus. Ook hier werd door COVID-19 roet in het eten gegooid en is dit project doorgeschoven naar 2022.

3. Nieuwe bewapening voor de Vaandelwacht GFPI. Vanuit de Regimentsverzameling werd een onderzoek ondersteund naar het gebruik van het geweer Lee-Enfield bij de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene en in de eerste jaren na de Tweede Wereldoorlog (WO II) bij de (her)oprichting van de Koninklijke Landmacht. Het resultaat van het onderzoek wordt gepubliceerd in de Vaandeldrager.

Educatie

1. Nieuw ingestroomde fuseliers en onderofficieren krijgen standaard (t.b.v. vorming en korpsgeest) een rondleiding door het museum en moeten een opdracht uitvoeren gerelateerd aan de geschiedenis/traditie in en rond de Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene. Nieuw geplaatst personeel wordt daarmee gelijk ingewijd in de regimentsgeschiedenis en de daarbij behorende tradities. Vanwege de opgelegde sluiting door Commandant Landstrijdkrachten is dit pas vanaf juni 2021 weer mogelijk geweest.

2. Herdenking Overloon.

Sergeant W.C. van der Burgt is de enige Nederlander die begraven ligt op het Britse kerkhof in Overloon. Op initiatief van Stichting Overloon War Chronicles, voorheen Werkgroep Overloon War Cemetery, vond op

zaterdag 28 augustus een herdenkingsdag plaats voor Sergeant W.C. (Wil) van der Burgt. Bij de voorbereiding van deze dag werd ondersteuning geleverd door Hans Sonnemans en Richard van de Velde. Richard van de Velde, onderzoeker en beheerder van de website www.prinsesirenebrigade.nl, verzorgde een presentatie over de geschiedenis van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene. De Majoor der Fuseliers B.P. Hoeberichts legde samen met Richard van de Velde namens het regiment een krans.

Foto 1; presentatie door Richard van de Velde en foto 2; kranslegging. Foto's Stichting Overloon War Chronicles

3. De slag om Hedel

De voorzitter van de Stichting Brigade en Garde onderhoudt goede contacten met de POC Gemeente Maasdriel i.v.m. de vernoeming van een brug in Hedel (Prinses Irene Brigade brug). Richard van de Velde en Hans Sonnemans zorgen voor tekst en evt. historische foto's voor het maken van een informatiebord bij de brug. Kosten komen geheel voor rekening van de Gemeente Maasdriel en Rijkswaterstaat.

Publicaties

Vaandeldrager (www.fuseliers.nl/vaandeldrager/);

Diverse artikelen over de geschiedenis van het Regiment of het museum:

- Vaandeldrager 136;
 - *"Wellicht vervanging plaquette op Regimentsmonument"* door Richard van de Velde,
 - *Deel 2 van "Het muziekkorps van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene"* door Jan van Eck." en
 - *"Verdeel en heers en oefenen in het groen"* door Ted van Hees.
- Vaandeldrager 137;
 - *"Regimentsverzameling weer officieel een Geregistreerd Museum"*,
 - *"Omgekomen Brigadist betrokken bij beruchte Venlo-incident"* door Richard van de Velde.
 - *"Indië-veteraan Piet Peters (1928) van het 412e Bataljon Garderegiment Prinses Irene"* door Jan van Eck.
- Vaandeldrager 138;
 - *"Veteraan Teun Boelhouwer (1917-1998): hoe zijn geschiedenis nog voortleeft"* door Ingrid Boelhouwer en Astrid van Rhijn-Boelhouwer.
 - *"Antoon van Steen (1912-1944) Brigadist en Geheim agent in WO II"* door Jan van Eck.
 - *"Wil van der Burght-dag in Overloon"* door Richard van de Velde.

Overige publicaties;

De heren Marck Slootweg en Victor Cozijn worden vanuit de Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene ondersteund bij hun research naar de bewapening van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het resultaat van hun spuurwerk wordt - zeer waarschijnlijk - in 2022 gepresenteerd in boekvorm; "Koninklijk en Gewapend, handvuurwapens van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene, 1941 - 1945".

Internet (Youtube): Vanwege COVID-19 werd het tachtigjarig bestaan van het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene gevierd middels een online streamingdienst. Vanuit de Regimentsverzameling heeft de conservator hieraan de bijdrage geleverd. De stream is nog steeds op te vragen via YouTube: "Wij zijn Fuseliers! Ter ere van 80 jaar Garderegiment Fuseliers Prinses Irene".

Collectie

Inleiding.

De kerncollectie is dat deel van de collectie dat gezichtsbepalend is. De kerncollectie wordt gevormd door de deelcollecties die onmisbaar of van groot belang zijn voor de realisering van de missie en de doelstellingen en voor de positionering en profilering.

De kerncollectie bij de Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene bestaat uit alles wat te maken heeft met de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene. De cultuurhistorische waarde hiervan is groot, aangezien de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene tijdens de oorlogsjaren de traditie van de gehele Koninklijke Landmacht voortzette. De Regimentsverzameling is daarom bijzonder in de Collectie Nederland in zijn geheel en voor het Commando Landstrijdkrachten in het bijzonder.

Er is dit jaar hard gewerkt aan de binnenzijde van de gebouwen 8 en 28. Zowel de muren als de plafonds hebben een broodnodige schilder- c.q. spuitbeurt gekregen. Daarnaast is de expositie in gebouw 8 aangepast om de nieuw verworven 6 pponder een mooie plek te geven achter de Brencarrier. Ook de binnenzijde van de Regimentsmess Congleton (gebouw 10) is opgeknapt.

Bruikleenobjecten:

Een belangrijk deel van de kerncollectie is in langdurige bruikleen verkregen van de "Stichting Historie en Documentatie Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene".

Een beperkt aantal objecten (elf) is in bruikleen verkregen van het Koninklijk Militair-historisch Museum (Legermuseum), inmiddels overgegaan in het Nationaal Militair Museum (NMM), deel uitmakend van de Stichting Koninklijke Defensiemusea (SKD).

De wapens, die in eigendom deel uitmaakten van de Regimentsverzameling, zijn in 2014 overgedragen aan de Rekwisieten Commissie Koninklijke Landmacht (RCKL). De onklaar gemaakte vuurwapens, zichtbaar in de huidige expositie, zijn daarna in bruikleen teruggekregen.

Poortwachters⁵ en ornamenten⁶.

De Regimentsverzameling beschikt over een viertal "6-pounder" antitankkanonnen (WO II), een "25 Ponder" (houwitser) en een pantserinfanterie wielvoertuig type DAF YP 408 als ornament. Deze zijn zichtbaar bij de museumgebouwen en de - tussen het museum en de Regimentsmess "Congleton" gelegen - bataljonsappelplaats. Daar bevindt zich ook het GFPI-monument.

Het - al enkele jaren geleden door de Rekvisieten Commissie KL (RCKL) toegezegde - Pantserupsvoertuig YPR-765 PRI t.b.v. het historisch cluster op de Genm de Ruyter van Steveninckkazerne is dit jaar eindelijk overgedragen aan de Historische Verzameling Regiment Limburgse Jagers en heeft een mooie plek gekregen in het zicht van beide historische collecties.

⁵ Poortwachters zijn voertuigen, vliegtuigen of ander groot materieel, ter aankleding van een locatie.

⁶ Ornamenten zijn monumenten, standbeelden etc.

Uitleen collectie:

Het beleid van de Stichting Brigade en Garde Prinses Irene is erop gericht de collectie voor een zo groot mogelijk publiek toegankelijk te maken en onderzoek van de collecties mogelijk te maken. Ook een verzoek voor uitleen kan rechtstreeks worden gericht aan de conservator bijv. voor een bepaalde tijd in het geval van een expositie, voor onderzoek of voor educatieve doeleinden. De conservator neemt alleen tijdig ingediende, schriftelijke verzoeken in behandeling, waarin de bruikleennemer informatie verschaft over zichzelf en over het doel en duur van het bruikleen.

Bruiklenen/objecten worden alleen verstrekt aan rechtspersonen, niet aan particulieren. In de bruikleenovereenkomst worden de voorwaarden van het bruikleen vastgelegd, die aansluiten bij wat in de museumwereld gebruikelijk is. Deze voorwaarden betreffen tenminste garanties voor de veiligheid en het behoud van de objecten, afspraken over het gebruik ervan, de periode, het transport en de verzekering.

Diverse stukken uit de collectie zijn permanent ondergebracht in de gangen en kantine van het stafgebouw (gebouw 242, 1^e verdieping), in het kantoor van de Regimentscommandant (gebouw 242, kamer 125) en in de Regimentsmess "Congleton" (gebouw 10).

De conservator heeft de organisatie van het Bevrijdingsmuseum Zeeland in Nieuworp ondersteund bij de (her)inrichting van hun expositie. Objecten uit de Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene zijn in 2021 tentoongesteld in; Oorlogsmuseum in Overloon, "Bevrijdingsmuseum Zeeland" in Nieuworp en in de Historische Collectie van het Korps Commandotroepen.

Afstoting, schenking en verwerving

Afstoting.

In 2021 werden er geen stukken of objecten uit de collectie afgestoten.

Schenking.

1. Kunstenaar Herman van den Bosch werd in 1907 geboren in Amsterdam. Eind jaren dertig werd hij gemobiliseerd en was een van de vele duizenden Nederlandse soldaten die naar Engeland wist te ontkomen. Deze tocht en alles uit de tweede Wereld Oorlog heeft een diepe indruk op hem gemaakt. Zijn verhalen beschrijven een afwachtend leger, dat werd getekend door herhaaldelijke luchtaanvallen en het leven in de pubs. In het Verenigd Koninkrijk werd hij heel actief als tekenaar en schilder.

De barakken, kantines en de grote eetzaal van het Nederlandse kamp Wrottesley Park in Wolverhampton werden van zijn decoraties voorzien. Hij ontwierp en maakte affiches voor in de kantine en tekende voor zijn kameraden, vaak in opdracht. Zijn werk kwam ook terecht in de Britse pubs en vermoedelijk heeft hij zelden of nooit voor zijn pints hoeven te betalen. Zelfs op officiële tentoonstellingen in Londen, georganiseerd door de Nederlandse regering-in-ballingschap, waren tekeningen van hem te zien. Hij tekende in die periode ook vaak voor de periodiek "De Bromtol".

Herman van de Bosch had al een "eigen vitrinewand" in de Regimentsverzameling. In deze vitrine liggen zijn persoonlijke papieren; een schrift van een cursus autotechniek met achterin schetsen van vrouwelijk schoon; een menukaart (door hem ontworpen) met handtekeningen uit 1942; zijn helm en zijn uniform.

Op de grond staat een houten Duitse munitiekist die Herman gebruikte als schilderkist. Aan de wand hangen door hem gemaakte affiches met tekeningen voor in de kantine, maar natuurlijk ook zijn echte werk: tekeningen en aquarellen over het soldatenleven in het Verenigd Koninkrijk en gebeurtenissen in de Tweede Wereldoorlog, met een duidelijke religieuze invloed.

Het "Herman van de Bosch hoekje"

Het werk van Herman van den Bosch is van grote documentaire waarde. Het getuigt van vakmanschap, betrokkenheid en van een dosis humor. Vooral zijn schetsen, vaak met viltstift en pen gemaakt, getuigen van de ontwikkeling van een eigen stijl en artistieke persoonlijkheid.

Herman van de Bosch heeft een grote hoeveelheid aquarellen, schilderijen en tekeningen nagelaten. Een aantal daarvan dateert uit de Tweede Wereldoorlog toen hij deel uitmaakte van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene. Onze conservator onderhield uitstekende contacten met zijn nabestaanden na zijn overlijden. Dit resulteerde erin dat op 23 juni door zijn zoon Herman en dochter Marlies de volledige collectie aquarellen en oorlogstekeningen (43 in totaal, zie verder <http://hermanvandenbosch.nl/>) van Herman van de Bosch aan de Regimentsverzameling werd geschonken.

De geschonken werken zijn inmiddels schoongemaakt en in passe-partouts gezet door collega's van het Limburgs Museum in Venlo. Tezamen met de aquarellen van Gabriel de Jongh beschikt onze Regimentsverzameling over een buitengewone collectie "war-art" van nationale en zelfs internationale waarde en allure.

Een kleine impressie van het geschonken werk van Herman van de Bosch;

Droomovertocht (1944)

D-Day (1944)

Bevrijding Walcheren (1944)

2. Mevr. England, dochter van een Ireneman, woonachtig in Engeland had na het overlijden van haar vader diverse herinneringen en objecten aan zijn tijd in de Irenebrigade gevonden en wilde deze graag overdragen aan de Regimentsverzameling. Er werden vergaande afspraken gemaakt over een bezoek aan de Regimentsverzameling en het deelnemen aan activiteiten i.h.k.v. "75 jaar Vrijheid" op 4, 5 en 8 mei 2020. Helaas gooide COVID-19 ook hier roet in het eten en werd het bezoek uitgesteld. Er is goede hoop dat de schenking in 2022 kan plaats vinden.

Verwerving.

De volgende stukken of objecten werden in 2021 middels aankoop of anderszins toegevoegd aan de collectie:

1. De Historische Collectie van het Regiment Technische Troepen werd dit jaar ingekrompen, waardoor zij o.a. een 6 Ponder (antitank kanon) en een 25 Ponder (houwitser) wilden afstoten.

Met medewerking van de RCKL en het uitstekend netwerk van onze conservator konden beide stukken worden verworven voor de Regimentsverzameling. Beide stukken, zowel de 25 Ponder als de 6 Ponder zijn perfect onderhouden en geheel compleet.

Na de overdracht hebben beide stukken een mooie plaats gekregen in het museum. Vooral de 6 Ponder (herleidbaar afkomstig van, en in gebruik geweest bij, de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene) is een enorm waardevolle aanvulling op de kerncollectie.

De verworven 6 Ponder in het museum

Alle geschenken en verworven objecten zijn/worden geregistreerd in het collectieregistratiesysteem van de Regimentsverzameling.

Bezoekers

De Regimentsverzameling - was zoals altijd – vanaf d.d. 9 juni weer elke woensdag geopend of op afspraak. In het najaar (16 november) werd de toegang weer verboden. Ondanks de aanpassingen zoals aangegeven in de COVID-19 aanwijzing voor musea kan worden gesteld dat de Regimentsverzameling in 2021 zeer beperkt toegankelijk is geweest voor bezoekers.

Samenstelling van de bezoekers in 2021:

- Fuseliers, oud-Fuseliers en hun relaties.
- Individuele bezoekers, in de meeste gevallen geïnteresseerd in militaire geschiedenis, personen of hieraan gerelateerde onderwerpen.

Aantal bezoekers:

Het geschatte aantal bezoekers aan de Regimentsverzameling in 2021 bedroeg ondanks de opgelegde sluiting en beperkingen toch nog 185 personen.

Conclusie en vooruitblik 2022

Het bestuur van de Stichting Brigade en Garde, conservator en de vrijwilligers van de Regimentsverzameling kijken enerzijds terug op een qua bezoekers buitengewoon teleurstellend jaar 2021. Anderzijds waren de hercertificering als "Geregistreerd Museum" en beide schenkingen van dien aard, dat er van een buitengewoon goed jaar voor de (kern)collectie kan worden gesproken.

Het jaar 2022 staat voorlopig nog in het teken van COVID-19, activiteiten en ook diverse reünies staan weer in de planning. Naar verwachting zal de uitreiking door Z.M. de Koning van het Vaandelopschrift "Derafshan 2007" in juni 2022 plaats vinden. Verder ligt er veel werk met de collectie-registratie in Brabant Cloud.

Ondanks de beperkingen blijft het van belang dat de Regimentsverzameling een bijdrage kan blijven leveren aan de vorming en traditiebeleving van de fuseliers binnen en buiten het Regiment. Dat een bezoek aan de Regimentsverzameling voor reünisten, veteranen en post-actieven en hun thuisfront en enthousiaste (civiele) bezoekers doorgang kan vinden.

Voor het komende jaar ligt de focus weer op het inbedden van het onlangs geschonken en verworven materiaal in de collectie en kleinschalige infra-structurele aanpassingen. Verder loopt het plan voor het versterkt opnemen van de geschiedenis van onze 2^e generatie (1979 – 2001; "Vredesmissies"; inzet op Cyprus en op de Balkan) en 3^e generatie veteranen (2001 – heden; "War on Terror"; inzet in Afghanistan, Irak en Mali) door. Nieuwe operationele inzet van fuseliers in 2022 kondigt zich al weer aan: een mogelijke inzet met de NAVO Very High Readiness Joint Task Force (VJTF).

Herinrichting van de expositie blijft noodzakelijk. Het telkens uitstellen van de aangekondigde renovatie van de gebouwen (gebouw 8 heeft al meer dan twintig jaar geen groot onderhoud gehad) zit dit project in de weg. Grootschalige herinrichting is pas zinvol (en efficiënt) na een volledige renovatie. De prioriteit bij, en financiering van de vernieuwing en renovatie van de infrastructuur op de Genm de Ruyter van Steveninck-kazerne ligt de komende jaren bij de legeringsgebouwen.

Door het gebruik te blijven maken van de "Regeling voor KleinSchalige Aanpassingen" zal worden getracht de meest noodzakelijke renovaties uit te laten voeren. Er is verder geen zicht op toewijzing van enig budget of prioriteit, zodat nog steeds naar alternatieve en tijdelijke wegen gezocht moet worden.

Verzendlijst

Intern defensie:

Commandant Landstrijdkrachten
Landmachtadjutant t.b.v. RAKA

CLAS Bureau Ceremonieel en Protocol;

- CLAS Bureau Ceremonieel en Protocol t.a.v. voorzitter TCKL
- CLAS Bureau Ceremonieel en Protocol t.a.v. voorzitter CCKL
- CLAS Bureau Ceremonieel en Protocol t.a.v. voorzitter RCKL

Commandant 13 Lichte Brigade
Commandant Garderegiment Fuseliers Prinses Irene
Commandant Basecommando Genm de Ruyter van Steveninckkazerne

Extern defensie:

Stichting Museumregister Nederland
Stichting Koninklijke Defensiemusea
Historische Verzameling Regiment Limburgse Jagers
Nationaal Fonds voor Vrede, Vrijheid en Veteranenzorg (vfonds)
Gemeenschappelijk Overleg Regimenten en Korpsen KL (GORK KL)

Stichting Brigade en Garde Prinses Irene:

- Vereniging Oud-strijders Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene
- Vereniging Oud-strijders Indië-bataljons Garderegiment Prinses Irene
- Vereniging van Veteranen Garderegiment Fuseliers Prinses Irene
- Vereniging van Officieren der Garde Fuseliers Prinses Irene
- Regiment Onderofficieren Vereniging
- Genootschap "Vrienden van de Fuseliers"
- Vrienden van de Westenberg
- Stichting Steunfonds Prinses Irene en Generaal Noothoven Van Goor Fonds

Archief Regimentsverzameling Brigade en Garde Prinses Irene

Dit jaarverslag wordt tevens gepubliceerd op de website van de Stichting
Brigade en Garde Prinses Irene;

<https://www.fuseliers.nl/Regimentsverzameling/beleidsplan-en-verslagen/>